

e-mail 22.05.2025r.
wuw@poznan.uw.gov.pl

RS-IV 1424 2025

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu		
Wydział Rolnictwa i Środowiska		
WPEŁNIO DNIA	22.05.2025	WPEŁNIO DNIA
L.dz.		
zał.		

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 74. Ochrona środowiska jako obowiązek władz publicznych

1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.
2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.
3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska.
4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) w art. 4 stanowi, że:

1. Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.
2. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.
3. Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

Toruń, dnia 22.05.2025 rok

Do Wszystkich Wojewodów na terenie Polski

PETYCJA / WNIOSEK / PROŚBA O DZIAŁANIE

w zakresie rozesłania do wszystkich gmin na swoim terenie próśb / wydania rozporządzenia / wydania obwieszczenia – zgodnie z uznaniem - w zakresie konieczności przeprowadzenia:

- weryfikacji / uzupełnienia oznakowania istniejących **pomników przyrody**
- weryfikacji i dokonania ewentualnych korekt położenia istniejących **pomników przyrody**
- dokonania weryfikacji i sprawdzenia, czy wszystkie **pomniki przyrody** uchwalone lub/i znajdujące się na terenach gmin czyli ewidencjach gminnych RÓWNOCZEŚNIE znajdują się w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (CRFOP) i tym samym SĄ NANIESIONE na mapach wszystkich serwisów geoprzestrzennych geoportal, geoportal 2, geopostal 360, mBDL jak również lokalnych serwisów geo-info, e-mapa itd. itp. z których normalnie korzystają gminy, a dane tam się znajdujące pochodzą od Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – o ile te gminy te dane dostarczają lub zaktualizują / zweryfikują

UZASADNIENIE

Na terenie województwa zachodniopomorskiego w gminie Drawsko Pomorskie odkryto wycięcie rzadkiego drzewa topoli kanadyjskiej bez wiedzy gminy. Wycięcia dokonano między 2017 a 2020 rokiem. Nikt z władz gminy przez ten okres do tej pory tego nie zauważył. Wycięcie mogło odbyć się na wskutek braku oznakowania. Brak oznakowania mógł wynikać z BRAKU OCHRONY. Aktualnie toczy się śledztwo przez powiatową Komendę Policji.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w gminie Gniewkowo przynajmniej 4 lub 5 pomników przyrody nie istnieją a nadal widnieją w CRFOP. Żaden z pomników przyrody na terenie gminy Gniewkowo nie jest oznakowany aktualnym oznaczeniami zgodnymi z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 10 grudnia 2004 roku w sprawie wzorów tablic przy czym około 10 jest w ogóle nie oznakowanych. BRAK OCHRONY. Rada Gminy w Gniewkowie zobowiązała się do podjęcia działań.

Na terenie gminy Oleśnica wiejska woj. dolnośląskie pomniki przyrody ustanowione przez gminę w 2021 roku do tej pory - 22 maj 2025 roku – nie są w ewidencji CRFOP a tym samym w żadnej ewidencji geoprzestrzennej. BRAK OCHRONY.

Na terenie gminy Margonin woj. wielkopolskie 6 pomników przyrody nie jest zupełnie uwzględnionych w CRFOP, 2 są wmieszane w inne aleje, a 4 szt - nie ma ich na żadnych mapach serwisach geoprzestrzennych. BRAK OCHRONY. Rada Miejska w Margoninie zobowiązała się do podjęcia działań.

Na terenie gminy Przybiernów woj. zachodniopomorskie winno być ok. 16 pomników przyrody ustanowionych przez gminę w 2016 roku (jeden został zniesiony). W Centralnym Rejestrze Form Ochron Przyrody widnieje tylko jeden. Oznacza to brak nadzoru. BRAK OCHRONY. Część z nich znajduje się w lasach. Jeżeli nie są oznakowane leśnicy mogą sobie pozyskać drewno jak z drzew gospodarczych.

Na terenie miasta Podkowa Leśna woj. mazowieckie „Aleja na Dębaku” jest wmieszana w inną aleję zabytkową na ulicy Lipowej, - nie jej ma w ewidencji we właściwym miejscu czyli 80 m od leśnictwa Dębak tj. 2,7 km od ww miejsca. Jeżeli nie ma oznakowania - Leśnicy mogą do woli traktować to jako drewno gospodarcze...- bo jest to dział leśny 357. BRAK OCHRONY. Żaden z urzędników przez około 10 lat na żadnym szczeblu się tym nie zajął.

Na terenie gminy Olesno woj. małopolskie Rada Gminy uchwałą gminy z dnia 30 grudnia 2024 roku uznała za bezzasadną petycję o przeprowadzenie inwentaryzację pomnika przyrody alei, w której brakuje 252 nazw gatunków drzew przy czym dodatkowo widać ze zdjęć lotniczych że brakuje około 6 drzew - czyli ilość drzew podlegających ochronie nie jest uregulowana aktami prawnymi. W uzasadnieniu Rada Gminy napisała, że zapoznała się z oświadczeniem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska - uwaga to nie błąd – z 2014 roku, że ten przeprowadzi ogólnopolską inwentaryzację i tym samym wypełni obowiązki... Z tym że Rada Gminy Olesno się pomyliła: Generalny Dyrektor GDOŚ podjął działania i wypełnił SVOJE OBOWIĄZKI, aby Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody miał jakiekolwiek dane, bo przed 2015 prosił przynajmniej dwukrotnie wszystkie gminy o nadesłanie danych. W większości gminy nie nadesłały, w tym gmina Olesno woj. małopolskie... Rada Gminy Olesno uznała, że w 2024 roku nie musi nic robić w tym

zakresie. BRAK OCHRONY. Przedstawiciele Wojewody Małopolskiego od stycznia 2025 roku zastanawiają się co z tym zrobić...

Na terenie gminy Polanów woj. zachodniopomorskie po interwencjach gmina dopiero w listopadzie 2024 roku wysłała do GDOŚ uchwały z ponad 10 lat. Gmina przekonuje Uchwałą Rady Gminy, że chroni, ale od roku na kilkukrotne wnioski o udzielenie informacji publicznej nie przedstawiła aktualnego wykazu ilości chronionych drzew. Na chwilę obecną uchwały się pojawiły w CRFOP ale zgodnie z tamtejszą ewidencją brakuje około 100 drzew. Wojewoda zachodniopomorski jeszcze pewnie nic nie wie, bo go o tym nie poinformowałem. Ponadto w dwóch innych pomnikach przyrody w jednym winno być 287 buków, jest 101 – brakuje 186 drzew, a w innym na 5 drzew jest 4 – brakuje 1 drzewa. BRAK OCHRONY. Brak nadzoru.

Na terenie gminy Jawor miejska woj. dolnośląskie praktycznie wszystkie 36 pomników na terenie miasta nie posiadają prawidłowych lokalizacji. Lokalizacje drzew – pomników przyrody wypadają na dachach budynków, na chodnikach, na jezdniach ulic lub po przeciwległych stronach ulic.

Powyższe fakty są wycinkiem sytuacji panującej na terenie Polski. Proszę się nie sugerować brakiem nazwy Państwa województwa – po prostu ono nie zostało dokładniej sprawdzone, a jeżeli Państwo mocno chcecie – zapraszam do Załącznika nr 1.

Ponadto dane z początku 2025 roku (liczby się zmieniają, rejestr jest uzupełniany i aktualizowany, kolejne błędy są dopisywane):

W Polsce w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody widnieje, że:

- 2596 sztuk drzew pomników przyrody nie posiada nazw gatunków drzew – załącznik 1
- 15576 szt. drzew pomnikowych nie posiada informacji o wysokości, a 13384 szt. nie posiada danej obwód/pierśnica – załącznik 1. W wielu przypadkach jeżeli są to pojedyncze drzewa – jest to informacja sugerująca, że ich po prostu NIE MA. Gminy przynajmniej od 2015 roku nie uregulowały prawnie ilości drzew, które winny chronić.
- przynajmniej > 8600 obiektów w CRFOP – nie ma pokrycia ilościowego w aktach prawnych – załącznik 1.
- jest to różnica pomiędzy stanem stwierdzonym w 2015 roku, a stanem, który wynika z aktów prawnych. W większości przypadków brakuje drzew ale też są sytuacje, że te drzewa są dopisane. Dotyczy to przynajmniej 331 gmin. Dane te są zaniżone, gdyż w wielu przypadkach nie ma żadnego opisu i nie wiadomo jaki był stan faktyczny i wielu przypadkach nie ma dostępu do treści aktów prawnych. W kilku przypadkach nie ma wiedzy o ilości drzew w alei. Ponadto w kilku przypadkach całe aleje są oznakowane jako jedno pojedyncze drzewo oraz całe drzewostany często o powierzchni 1 ha i więcej też są oznakowane jako jedno drzewo. Nikt się tym nie przejmuje – sytuacja jest taka od przynajmniej 2015 roku. Szczegóły – załącznik 1
- na 2224 gminy, na terenie których są pomniki przyrody tylko 282 (13%) mają uregulowany stosunek prawny w stosunku do wszystkich pomników przyrody na ich terenie. Tylko 136 gmin (6%) uchwaliło uchwały „w sprawie” pomników przyrody i uregulowało stosunek prawny bez ustanawiania nowych pomników.

Nie ma fizycznie drzew przynajmniej od 2 lat, ale nadal figurują w Centralnym Rejestrze. Gminy miały przynajmniej raz zgłoszone o tym fakcie. Brak reakcji. Brak zainteresowania.

- PL.ZIPOP.1393.PP.2809053.1265, gm. Orneta woj. pomorskie
- PL.ZIPOP.1393.PP.0416063.2078, gm. Tuchola woj. kujawsko-pomorskie
- PL.ZIPOP.1393.PP.0415052.6044, gm. Łubianka woj. kujawsko-pomorskie
- PL.ZIPOP.1393.PP.1426022.2608, gm. Korczew woj. mazowieckie

Nie ma fizycznie od 2019 roku

- PL.ZIPOP.1393.PP.1606042.111 3 sztuki – gm. Świerczów woj. opolskie – nadal figurują w CRFOP.

W terenie sytuacja jest tylko gorsza, bo gminy na przykładzie gminy Gniewkowo od lat nie sprawdzają nawet stanu ilościowego tworów pomników przyrody – a co dopiero mówić o innych zabiegach ochronnych lub pielęgnacyjnych.

OZNACZA TO ŻE WIELE GMIN OD 2015 ROKU POMIMO WIEDZY NIE ZAKTUALIZOWAŁO DANYCH NA TEMAT POMNIKÓW PRZYRODY NA SWOIM TERENIE

Występujący bałagan, błędy, **brak nadzoru**, BRAK OCHRONY – stanowią doskonałą okazję do wycinki cennych przyrodniczo obiektów bez ewidencji. Niniejszy wniosek stanowi prośbę o przeprowadzenie działań weryfikujących, zapobiegawczych, a jeżeli jest taka potrzeba również działań naprawczych - zgodnie z Art. 74 Konstytucji RP oraz zgodnie z Art. 4 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku.

Ww. przedstawione fakty są jawne, powszechnie dostępne w większości od 2015 roku. Nie przeczę, że wszystkie gminy tak postępują, ale jeżeli Państwa działania miałyby uratować chociażby jedno drzewo – bardzo proszę o działanie.

Proszę o odpowiedź w ciągu 30 dni. Proszę o potwierdzenie przeprowadzenia działań lub odmowę. Po tym terminie wykaz wojewodów które zareagowały będzie wysłany do Prezesa Rady Ministrów oraz do komisji Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Sejmu RP.

PS. W dniu 4 dni października 2024 przedstawiciel wojewody mazowieckiego przekonywał, że nadzór nad pomnikami przyrody należy do Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska. Nie jest to prawda, gdyż wspomniany organ dokonuje kontroli tylko w zakresie gospodarczego wykorzystania zasobów przyrody. Przedmiotem Wniosku jest troska o pomniki przyrody nie wykorzystywane gospodarczo.

Ponadto w dniu 20 stycznia 2025 roku przedstawiciel GDOŚ, który jest koordynatorem funkcjonowania pomników przyrody wprost określił, że w działanie gmin nadzorują wojewodowie i do nich mam kierować ewentualne skargi i uwagi – co też czynię.

Oczywiście na wniosek mogę jak najbardziej wysłać kopie ww. pism.